

**გიორგი რურუას
სისხლის სამართლის საქმე
სამართლებრივი ანალიზი**

2020

ადამიანის უფლებათა ცენტრი

ავტორი: გიორგი ტყეშელაშვილი

რედაქტირება: ალექსანდრე მჭედველი
გიორგი კაკუბავა

**National Endowment
for Democracy**

Supporting freedom around the world

ანალიტიკური დოკუმენტი მომზადდა აშშ-ის ფონდ „ეროვნული წვლილი დემოკრატიისათვის“ (NED) ფინანსური მხარდაჭერით. დოკუმენტში გამოთქმული მოსაზრებები ეკუთვნის ადამიანის უფლებათა ცენტრს და შესაძლოა, არ გამოხატავდეს დონორის პოზიციას. შესაბამისად, NED არ არის პასუხისმგებელი ტექსტის შინაარსზე.

სარჩევი

შესავალი.....	4
მეთოდოლოგია	4
ბრალდების არსი.....	5
1. სასამართლო მონიტორინგი და სისხლის სამართლის საქმეში იდენტიფიცირებული პრობლემური საკითხების სამართლებრივი შეფასება....	6
1) ადვოკატზე ხელმისაწვდომობის უფლება.....	6
2) დაკავებულისთვის უფლება-მოვალეობების განმარტების სავალდებულოება	7
3) ნიშნის აღებაზე უარის თქმა - „სასამართლო გადაწყვეტილების შეუსრულებლობა“	8
4) ჩარევის პროკორციულობა.....	9
5) ავტომატური ჩხრეკის შესაბამისობა საპროცესო კანონმდებლობასთან	13
6) იარაღის ექსპერტიზა.....	16
2. პოლიტიკური მოთივი და შერჩევითი მართლმსაჯულება	18
დასკვნა	20

შესავალი

83 | 4

კანონის წინაშე თანასწორობა სამართლებრივი სახელმწიფოს ერთ-ერთი ძირითადი ნიშანია. სოციალური სტატუსის თუ პოლიტიკური კუთვნილების მიუხედავად, საკუთარი დანაშაულებრივი ქმედებისთვის ყველა ადამიანი ერთნაირად უნდა აგებდეს პასუხს. თუმცა, საქართველოში დამოუკიდებელი, მიუკერძოებელი და ეფექტიანი საგამოძიებო ინსტიტუტების არარსებობის გამო, სხვადასხვა დროის ხელისუფლება ხშირად კანონის საკუთარი პოლიტიკური მიზნებით გამოყენებას ცდილობს. პოლიტიკური ნიშნით სისხლის სამართლებრივი დევნა დამოუკიდებელი საქართველოს ისტორიაში, სხვადასხვა მთავრობათა ხელში, არაერთხელ გამხდარა პოლიტიკურ ოპონენტებსა თუ კრიტიკულ მედიასაშუალებებზე ზემოქმედების იარაღი. ამ მხრივ, გიორგი რურუას წინააღმდეგ სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყებაც საეჭვოდ ემთხვევა საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ ასპარეზზე მის გააქტიურებას და ოპოზიციური ტელევიზიის წილის შექენას¹.

„მთავარი არხის“ ერთ-ერთი მფლობელის, გიორგი რურუას წინააღმდეგ მიმდინარე სისხლის სამართლის საქმე მისი დაკავების დღიდანვე მოექცა მედიის, საზოგადოებისა და პოლიტიკური სპექტრის ყურადღების ქვეშ. სასამართლო პროცესის მიმდინარეობის პარალელურად, განსაკუთრებით კი – ბოლო პერიოდში, გახშირდა საქართველოს პარტნიორი სახელმწიფოების წარმომადგენელთა კრიტიკული განცხადებები, სადაც, პირდაპირ თუ ირიბად, გიორგი რურუას წინააღმდეგ მიმდინარე გამოძიება ხელისუფლების პოლიტიკურ მოტივებთან არის დაკავშირებული.

მეთოდოლოგია

წინამდებარე დოკუმენტი ძირითადად ეყრდნობა ადამიანის უფლებათა ცენტრის სასამართლო მონიტორის მიერ მომზადებულ სასამართლო სხდომების მონიტორინგის ანგარიშებს, იდენტიფიცირებულ პრობლემურ სისხლის სამართლის მატერიალურ და საპროცესო-სამართლებრივ საკითხებს. კვლევაში, ასევე, ეროვნულ კანონმდებლობასა და სასამართლო გადაწყვეტილებებთან ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს რელევანტური გადაწყვეტილებების მისადაგების საფუძველზე, გაკეთებულია შედარებითი-სამართლებრივი ანალიზი, რითაც უფრო ნათლად წარმოჩინდა სხვადასხვა სამართლებრივი პრობლემები.

¹ იხ. ინფორმაცია: <https://bit.ly/3gY6LhL>

ბრალდების არსი

ტელეკომპანია „მთავარი არხის“ ერთ-ერთი დამფუძნებელი და მეწილე გიორგი რურუა 2019 წლის 18 ნოემბერს დააკავეს². ბრალდების შესახებ დადგენილების თანახმად, რურუას ბრალად ედება საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 236-ე მუხლის მე-3 და მე-4 ნაწილებით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენა, რაც ცეცხლსასროლი იარაღისა და საბრძოლო მასალის მართლსაწინააღმდეგო შექმნას, შენახვასა და ტარებას გულისხმობს³. დადგენილების თანახმად, ოპერატიული ინფორმაციის საფუძველზე, გიორგი რურუა, 2019 წლის 18 ნოემბერს, საკუთარი ავტომობილით გადაადგილდებოდა თბილისში, წყნეთის მიმართულებით და ამ დროს მას თან უნდა ჰქონოდა უკანონო ცეცხლსასროლი იარაღი. გადაუდებელი აუცილებლობის შესახებ დადგენილების საფუძველზე, პირადი ჩხრეკისა და უკანონო ცეცხლსასროლი იარაღის ამოღების მიზნით, რურუა საპატრულო პოლიციამ ვაკის სასაფლაოს მიმდებარე ტერიტორიაზე შეაჩერა.

2019 წლის 20 ნოემბერს, თბილისის საქალაქო სასამართლომ დააკმაყოფილა პროკურატურის შუამდგომლობა და ცეცხლსასროლი იარაღის მართლსაწინააღმდეგო შექმნა-შენახვა-ტარების ბრალდებით დაკავებულ გიორგი რურუას, აღკვეთის ღონისძიების სახით, სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 205-ე მუხლის საფუძველზე⁴, წინასწარი ორთვიანი პატიმრობა შეუფარდა⁵. ბრალდების მხარის თანახმად, საქმეში მითითებული ფაქტობრივი გარემოებებისა და ინფორმაციის საფუძველზე, პატიმრობა, როგორც აღკვეთის ღონისძიება, ერთადერთი საშუალება იყო, რათა თავიდან აეცილებინათ ბრალდებულის მიმალვა და მის მიერ მართლმსაჯულების განხორციელებისა და მტკიცებულებათა მოპოვებისათვის ხელის შეშლა, ასევე – ახალი დანაშაულის ჩადენა⁶.

2019 წლის 25 დეკემბერს ბრალდებულ გიორგი რურუას კიდევ ერთი ბრალი წარედგინა სისხლის სამართლის კოდექსის 381-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის საფუძველზე, რაც სასამართლო გადაწყვეტილების შეუსრულებლობისა და მისი შესრულებისათვის ხელის შეშლის გულისხმობს⁷. საქმე ეხება პენიტენციურ დაწესებულებაში გიორგი რურუას უარს, სასამართლო განჩინების საფუძველზე ჩასატარებელი საგამოძიებო მოქმედების – დნმ-ის ნიმუშისა და ხელის კვლების აღებასთან დაკავშირებით⁸.

² იხ. ინფორმაცია სრულად: <https://bit.ly/2BI6XIV>. ბოლოს ნანახია: 26.06.2020.

³ იხ. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 236-ე მუხლის მე-3 და მე-4 ნაწილები: <https://bit.ly/3ilAbl3>.

⁴ იხ. საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 205-ე მუხლის მე-3 პრიმა ნაწილი: <https://bit.ly/3dN6U6r>.

⁵ ადამიანის უფლებათა ცენტრის სასამართლო მონიტორის მიერ, გიორგი რურუას საქმის მონიტორინგის შესახებ მომზადებული ანგარიში. დამატებით, იხ. ინფორმაცია სრულად: <https://bit.ly/2Ap4DzP>. ბოლოს ნანახია: 01.06.2020.

⁶ იხ. საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 205-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ა“, „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტები: <https://bit.ly/3dN6U6r>.

⁷ იხ. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 381-ე მუხლის 1-ლი ნაწილი: <https://bit.ly/3ilAbl3>.

⁸ იხ. ინფორმაცია სრულად: <https://bit.ly/2BYs1E1>.

1. სასამართლო მონიტორინგი და სისხლის სამართლის საქმეში იდენტიფიცირებული პრობლემური საკითხების სამართლებრივი შეფასება

83 | 6

ადამიანის უფლებათა ცენტრის სასამართლო მონიტორი გიორგი რურუას წინააღმდეგ მიმდინარე სისხლის სამართლის საქმეზე სასამართლო სხდომებს საქმის არსებითი განხილვის დაწყების პირველივე დღიდან აკვირდება. სასამართლოში საქმის არსებითი განხილვა 2020 წლის 10 თებერვალს დაიწყო და დღემდე გრძელდება.

უშუალოდ სასამართლო პროცესის მონიტორინგისას არსებითი სახის საპროცესო დარღვევები არ გამოვლენილა. პროცესის საჯაროობა შეაფერხა ახალი კორონავირუსის გავრცელების დროს გამოცხადებულმა საგანგებო მდგომარეობამ, რა დროსაც სხდომები გაიმართა დისტანციურად და მასზე წვდომის საშუალება არ ჰქონდა ყველა დაინტერესებულ პირს. საგანგებო მდგომარეობის გაუქმების შემდეგ, სასამართლო სხდომები ტარდება საქალაქო სასამართლოში, მაგრამ სხდომაზე დასწრება შესაძლებელია მეტწილად გიორგი რურუას ოჯახის წევრებისთვის, მონიტორებისთვის და ჟურნალისტებისთვის. მათ გარდა, ასევე, შესაძლებელია, სასამართლოს სხდომის დარბაზში იმ რაოდენობის დაინტერესებული პირის შესვლა, რამდენიც მოთავსდება სპეციალური სტიკერებით მონიშნულ სკამებზე, ორი მეტრი დისტანციით და აუცილებლად – პირბადით. საერთო ჯამში, 45-ადგილიან სხდომის დარბაზში მხოლოდ 20 ადამიანი ესწრება, რის გამოც დარბაზს გარეთ რჩება თითქმის ამდენივე უკმაყოფილო მოქალაქე – ძირითადად, გიორგი რურუას ახლობლები, ასევე 2019 წლის 20-21 ივნისის შემდეგ გააქტიურებული სამოქალაქო მოძრაობების აქტივისტები⁹.

სასამართლო სხდომების მონიტორინგის შედეგად, ადამიანის უფლებათა ცენტრის სასამართლო მონიტორის მიერ, სასამართლო სხდომებზე იდენტიფიცირებულია რამდენიმე სავარაუდო საგამოძიებო/საპროცესო დარღვევა უშუალოდ სისხლის სამართლის საქმის გამოძიების ეტაპზე¹⁰.

ბრალდების განაცხადებით, დაკავებისას მისი კონსტიტუციური უფლებები უხეშად დაირღვა, კერძოდ:

1) ადვოკატზე ხელმისაწვდომობის უფლება

დაცვის მხარის განცხადებით, დაკავებისა და გამოძიების საწყის ეტაპზე გიორგი რურუას არ მიეცა ადვოკატსა და ოჯახის წევრებთან დაკავშირების შესაძლებლობა.

⁹ ადამიანის უფლებათა ცენტრის სასამართლო მონიტორის მიერ, გიორგი რურუას საქმის მონიტორინგის შესახებ მომზადებული ანგარიშები. არსებითი განხილვა: 15.07.2020; 16.07.2020 და სხვ.

¹⁰ ადამიანის უფლებათა ცენტრის სასამართლო მონიტორის მიერ, გიორგი რურუას საქმის მონიტორინგის შესახებ მომზადებული ანგარიშები. არსებითი განხილვა: 10.02.2020; 25.05.2020; 30.05.2020.

საქართველოს კონსტიტუციის მე-13 მუხლის თანახმად, პირს დაკავებისთანავე უნდა განემარტოს მისი უფლებები და დაკავების საფუძველი. პირს დაკავებისთანავე შეუძლია მოითხოვოს ადვოკატის დახმარება, რაც უნდა დაკმაყოფილდეს¹¹. ამასთან, ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს განმარტებით, თავისუფლების აღკვეთისა და პირადი თავისუფლების ნებისმიერი სხვაგვარი შეზღუდვის დროს პირს აქვს უფლება, მიიღოს ინფორმაცია დაკავების საფუძვლისა და, ბრალდებულად ცნობის შემთხვევაში, მისთვის წაყენებული ბრალის შესახებ¹². საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს პრაქტიკის თანახმად კი, „დაცვის უფლების არსი იმაში მდგომარეობს, რომ პირს, რომლის მიმართაც გარკვეული პროცესუალური ზომები ტარდება, უნდა გააჩნდეს შესაბამის პროცედურასა და მის შედეგზე ეფექტური ზეგავლენის მოხდენის შესაძლებლობა¹³. გარდა ამისა, საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლომ ერთ-ერთი საქმეში განმარტა, რომ „დაკავებულ ან დაპატიმრებულ პირს გარანტირებული უნდა ჰქონდეს დამცველის დახმარება“¹⁴.

დაცვის უფლება სამართლიანი სასამართლოს არსებითი ელემენტია და, ზოგადად, გულისხმობს პირთა შესაძლებლობას, „წარადგინონ მტკიცებულებები, გამოთქვან მოსაზრებები, დაიცვან თავი პირადად ან დამცველის მეშვეობით“¹⁵. ეს უფლება შეეხება მათ, ვის მიმართაც ტარდება პროცესუალური ზომები და აქვთ ასეთ ღონისძიებებზე ზეგავლენის ან/და მათი უარყოფითი შედეგებისგან თავის დაცვის სამართლებრივი ინტერესი.

მოცემულ სისხლის სამართლის საქმეში, გიორგი რურუას, როგორც ამას დაცვის მხარე ამტკიცებს, არამართლზომიერად შეეზღუდა ადვოკატზე ხელმისაწვდომობის უფლება.

2) დაკავებულისთვის უფლება-მოვალეობების განმარტების სავალდებულოობა

დაცვის მხარის განცხადებით, გიორგი რურუა 6–7 საათის განმავლობაში ისე ჰყავდათ დაკავებული, რომ მისთვის არ განუმარტავთ კანონმდებლობით მინიჭებული უფლებები¹⁶.

¹¹ იხ. საქართველოს კონსტიტუციის მე-13 მუხლის მე-4 პუნქტი: <https://bit.ly/38KDcNF>.

¹² იხ. ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს 1990 წლის 21 თებერვლის გადაწყვეტილება საქმეზე van der Leer v. NLD, განაცხადი 11509/85, 27-ე პუნქტი. იხ. ასევე: Grabenwarter/ Pabel, 2012, გვ. 205.

¹³ იხ. საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2013 წლის 11 აპრილის №1/2/503,513 გადაწყვეტილება საქმეზე „საქართველოს მოქალაქეები – ლევან იზორია და დავით-მიხეილ შუბლაძე საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ“, II-55. <https://bit.ly/3hhsQIS>.

¹⁴ იხ. საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2003 წლის 29 იანვრის № 2/3/182,185,191 გადაწყვეტილება საქმეზე საქართველოს მოქალაქეები ფირუზ ბერიაშვილი, რევაზ ჯიმშელიშვილი და საქართველოს სახალხო დამცველი საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ, მე-2 პუნქტი.

¹⁵ იხ. საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2014 წლის 23 მაისის გადაწყვეტილება №3/1/574 საქმეზე „საქართველოს მოქალაქე გიორგი უგულავა საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ“, II-61. <https://bit.ly/2UxenyV>.

¹⁶ ადამიანის უფლებათა ცენტრის სასამართლო მონიტორის მიერ, გიორგი რურუას საქმის მონიტორინგის შესახებ მომზადებული ანგარიშები. არსებითი განხილვა: 10.02.2020.

ეს ბრალდების მხარის მიერ წარმოდგენილმა მოწმე პოლიციელებმა სასამართლო პროცესზე უარყვეს. დაცვის მხარემ კითხვა დაუსვა მოწმეს, თუ რა უფლებები განუმარტა ბრალდებულს, მაგრამ მოწმემ დასმულ კითხვაზე პასუხი ვერ გასცა და ვერ თქვა, რომელი უფლებები და მოვალეობები განუმარტა დაკავებულ გიორგი რურუას¹⁷. მოწმის ჩვენებით, მან დაკავებულს დაცვის უფლებებზე ინფორმაცია მიაწოდა.

საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 38-ე მუხლის თანახმად, ბრალდებულს დაკავების მომენტში ან, თუ დაკავება არ ხდება — ბრალდებულად ცნობისთანავე, დაუყოვნებლივ, ასევე – ბრალდებულს ნებისმიერი დაკითხვის წინ მისთვის გასაგებ ენაზე უნდა ეცნობოს, სისხლის სამართლის კოდექსით გათვალისწინებულ რომელ დანაშაულზე არსებობს მის მიმართ დასაბუთებული ვარაუდი. ამასთან, ბრალდებულს უნდა გადაეცეს დაკავების ოქმის ან, თუ ის არ დაუკავებიათ, — ბრალდების შესახებ დადგენილების ასლი¹⁸. ასევე, უნდა აღინიშნოს, რომ პროცედურული უფლებების შესახებ ინფორმაციის მიღების უფლება პირდაპირ არ არის გათვალისწინებული ევროპის ადამიანის უფლებათა კონვენციაში, მაგრამ არსებობს ევროპის ადამიანის უფლებათა სასამართლოს პრაქტიკა, რომელიც მოითხოვს მართლმსაჯულების ორგანოებისგან, რომ მათ გაატარონ პოზიტიური ღონისძიებები მე-6 მუხლთან ეფექტური შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად¹⁹.

საინტერესოა ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს გადაწყვეტილება საქმეზე Padalov v. Bulgaria და Talat Tunc v. Turkey, რომელშიც სასამართლომ მოსთხოვა ხელისუფლების ორგანოებს, აერჩიათ აქტიური მიდგომა, რათა დაკავებულისთვის/ბრალდებულისთვის აუცილებლად გაეცნოთ მათი უფლებები იურიდიულ დახმარებაზე²⁰.

წინამდებარე საქმეში, რაც სასამართლო სხდომაზე არსებითი განხილვის დროს, მტკიცებულებათა გამოკვლევის პროცესში გამოვლინდა, აღნიშნული მოთხოვნები, საგამოძიებო ორგანოების მხრიდან, უგულვებელყოფილია.

3) ნიმუშის ადებზე უარის თქმა – „სასამართლო გადაწყვეტილების შეუსრულებლობა“

დაცვის მხარის განმარტებით, ბრალდებულ გიორგი რურუასგან, დაკავებისთანავე, თბილისის მთავარი სამმართველოს ადმინისტრაციულ შენობაში, ვინმე გ.მ.–ს სამუშაო ოთახში, იძულებით აიღეს დნმ-ის ნიმუში, ისე, რომ არანაირი დოკუმენტი არ შეადგინეს²¹.

¹⁷ ადამიანის უფლებათა ცენტრის სასამართლო მონიტორის მიერ, გიორგი რურუას საქმის მონიტორინგის შესახებ მომზადებული ანგარიშები. არსებითი განხილვა: 25.05.2020.

¹⁸ იხ. საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 118-ე მუხლის პირველი ნაწილი: ქვეპუნქტი: <https://bit.ly/3dN6U6r>. ბოლოს ნანახია: 01.06.2020.

¹⁹ იხ. ECtHR 13 მაისი 1980, Artico v. Italy, No. 6694/74, პარაგრაფი 36 და ECtHR 30 იანვარი 2001, Vaudelle v. France, No. 35683/97, პარაგრაფები 52, 59 და 60. (1) <https://bit.ly/3hdVPxf>. (2) <https://bit.ly/2UsAFBJ>.

²⁰ იხ. ECtHR 10 აგვისტო 2006, Padalov v. Bulgaria, No. 54784/00, და ECtHR 27 მარტი 2007, Talat Tunc v. Turkey, No. 32432/96. (1) <https://bit.ly/2Am7pWF>. (2) <https://bit.ly/3f8DHDg>.

²¹ ადამიანის უფლებათა ცენტრის სასამართლო მონიტორის მიერ, გიორგი რურუას საქმის მონიტორინგის შესახებ მომზადებული ანგარიშები. არსებითი განხილვა: 06.05.2020.

ამ იძულების მიზანი იყო, „ამოღებულ“ იარაღზე დაეტანათ უკანონოდ აღებული დნმ და დაკავებულისთვის ამით დაემტკიცებინათ იარაღის უკანონო შექმნა-შენახვა-ტარების ფაქტი.

2020 წლის 4 მაისის სასამართლო სხდომაზე, ბრალდების მხარის პოლიციელმა მოწმემ განმარტა, რომ მან 2019 წლის 25 დეკემბერს მონაწილეობა მიიღო განჩინების საფუძველზე ბრალდებულის დნმ-ის ნიმუშის აღების მცდელობაში და გაიხსენა, რომ ნიმუშის ასაღებად იმყოფებოდა ორ გამომძიებელთან და ექსპერტთან ერთად²². მოწმემ განაცხადა, რომ მან ბრალდებულს გააცნო განჩინება, განუმარტა უფლება-მოვალეობები, მათ შორის, გააფრთხილა დნმ-ის ნიმუშების აღებაზე უარის შემთხვევაში პასუხისმგებლობის შესახებ, ანუ ნიმუშის აღების შესახებ სასამართლო განჩინების შეუსრულებლობის შემთხვევაში, ბრალის წარდგენის თაობაზე²³.

ბრალდების მხარის მოწმის განმარტებით, გიორგი რურუამ დნმ-ის ნიმუშის აღებაზე წინააღმდეგობა გაუწია მათ, რასაც ადვოკატებიც ესწრებოდნენ და აქებებდნენ, უარი განეცხადებინა. ამასთან, მოწმის განცხადებით, ბრალდებულს განუმარტეს, რომ წინააღმდეგობის შემთხვევაში, იძულებული იქნებოდნენ, გამოეყენებინათ პროპორციული ძალა. რაც ყველაზე მნიშვნელოვანია, მოწმემ დაადასტურა, რომ ცდილობდნენ, ბრალდებულისგან იძულებით აეღოთ დნმ-ის ნიმუში, მაგრამ იგი *„ეჯიკავებოდა და უძალიანდებოდა და ეშინოდათ, ზიანი არ მიეყენებინათ, მაგალითად – არ მოეტეხათ ხელი, რადგან ხდებოდა ხელის გულებიდან კვლების და ნერწყვის ნიმუშების აღება“*²⁴. დაცვის მხარის მიერ დასმულ შეკითხვებს, მაგალითად – რაში გამოიხატა წინააღმდეგობის გაწევა, **მოწმემ უპასიხა, რომ: „ბრალდებულმა გიორგი რურუამ დაიჭირა კუთხე, მუჭებს აკეთებდა ხელით, ტუჩებს უჭერდა და პირს ვერ აღებინებდნენ“** (სტილი დაცულია). დაცვის მხარის შეკითხვაზე, თუ ცდილობდნენ, ბრალდებულისათვის იძულებით გაეხსნათ თითები, მოწმის პასუხები ვარაუდებს ეფუძნებოდა, რის გამოც, დაცვის მხარე რამდენჯერმე სვამდა ერთი და იგივე შინაარსის კითხვას, რათა მოწმეს ზუსტი პასუხი ეთქვა. საპასუხოდ კი, ბრალდების მხარემ რამდენჯერმე დააყენა შუამდგომლობა, კითხვის განრიდებასთან დაკავშირებით. მოსამართლეს არ დაუკმაყოფილებია შუამდგომლობები და ისიც მიმართავდა მოწმეს, რომ გაეცა კონკრეტული პასუხი, ან თუ არ ახსოვდა – ეთქვა და ა.შ²⁵.

4) ჩარევის პროპორციულობა

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 147-ე მუხლის მე-5 ნაწილით დადგენილია, რომ „ნიმუშის აღება, რომელიც იწვევს ძლიერი ტკივილის შეგრძნებას,

²² ადამიანის უფლებათა ცენტრის სასამართლო მონიტორის მიერ, გიორგი რურუას საქმის მონიტორინგის შესახებ მომზადებული ანგარიში. არსებითი განხილვა: 04.05.2020.

²³ ადამიანის უფლებათა ცენტრის სასამართლო მონიტორის ანგარიშები. გიორგი რურუას საქმის არსებითი განხილვა: 04.05.2020

²⁴ მოწმის შეფასება (სტილი დაცულია).

²⁵ ადამიანის უფლებათა ცენტრის სასამართლო მონიტორის ანგარიში. გიორგი რურუას საქმის არსებითი განხილვა: 06.03.2020; 04.05.2020; 11.05.2020.

დასაშვებია მხოლოდ გამონაკლის შემთხვევებში და იმ პირის თანხმობით, რომლისგანაც ნიმუში უნდა იქნეს აღებული²⁶. გარდა ამისა, ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს განმარტებით, დაუშვებელია ამ უფლების განხორციელებაში საჯარო ხელისუფლების ჩარევა, გარდა ისეთი შემთხვევისა, როცა ასეთი ჩარევა ხდება კანონის შესაბამისად და აუცილებელია დემოკრატიულ საზოგადოებაში ეროვნული უშიშროების, საზოგადოებრივი უსაფრთხოების ან ქვეყნის ეკონომიკური კეთილდღეობის ინტერესებისათვის, უწყესრიგობის ან დანაშაულის თავიდან ასაცილებლად, ჯანმრთელობის ან მორალის თუ სხვათა უფლებათა და თავისუფლებათა დასაცავად. სასამართლო აღნიშნავს, რომ პირადი ცხოვრების პატივისცემის უფლება, რომელიც კონვენციის მე-8 მუხლითაა დაცული, მოიცავს პირის ფიზიკური მთლიანობის პატივისცემის უფლებას. ადამიანის უფლებათა ევროპულმა სასამართლომ, საქმეში Detlef-Harro Schmidt against Germany მიუთითა²⁷, რომ აპლიკანტისგან სისხლისა და ნერწყვის ანალიზის აღება წარმოადგენს სავალდებულო სამედიცინო ჩარევას, რომელიც, იმ შემთხვევაშიც კი თუ იგი მცირე მნიშვნელობისაა, მიჩნეულ უნდა იქნეს მის პირად სფეროში ჩარევად. ასეთი ჩარევა კი, წარმოშობს კონვენციის მე-8 მუხლის დარღვევის შემთხვევას, თუ არ იქნება ცხადი, რომ: 1) იგი „კანონით იყო გათვალისწინებული“; 2) ემსახურებოდა ერთ ან რამდენიმე ლეგიტიმურ მიზანს ან მიზნებს და 3) „აუცილებელი იყო დემოკრატიულ საზოგადოებაში“ [...].

გიორგი რურუას საქმეში ეს საკითხი ჯერ კიდევ ბუნდოვანია და კითხვებს აჩენს, მით უფრო მაშინ, როდესაც ბრალდებული მიუთითებს დნმ-ის ნიმუშის კისრიდან, ბამბიანი ჩხირის მეშვეობით, უკანონოდ აღებაზე²⁸. ამასთან, სწორედ ნიმუშის აღებაზე უარის განცხადება მის მიმართ ახალი ბრალის წარდგენას დაედო საფუძვლად (სსკ-ის 381-ე მუხ., სასამართლო გადაწყვეტილების შეუსრულებლობა)²⁹.

ნიმუშის აღება საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 147-ე და 148-ე მუხლებით გათვალისწინებული სხვა საპროცესო მოქმედებებია³⁰. **ადამიანის უფლებათა ცენტრის შეფასებით, აღნიშნული ნორმები პრობლემურია.** კერძოდ, საქართველოს კონსტიტუციის 31-ე მუხლის მე-11 პუნქტის თანახმად, არავინ არის ვალდებული, მისცეს თავისი ან იმ ახლობელთა საწინააღმდეგო ჩვენება, რომელთა წრე განისაზღვრება კანონით. შესაბამისად, ბრალდებული აღჭურვილია თვითინკრიმინაციისაგან დაცვის პრივილეგიით. ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო პირის/ბრალდებულის თვითინკრიმინაციისგან დაცვას განიხილავს, როგორც

²⁶ იხ. საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 147-ე და მუხლი: <https://bit.ly/2MLKcjh>.

²⁷ იხ. ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს გადაწყვეტილება საქმეზე „Detlef-Harro Schmidt against Germany“, 2006. <https://bit.ly/3cPvlt0>.

²⁸ ადამიანის უფლებათა ცენტრის სასამართლო მონიტორის მიერ, გიორგი რურუას საქმის მონიტორინგის შესახებ მომზადებული ანგარიში. არსებითი განხილვა: 06.03.2020; 06.05.2020; 08.05.2020.

²⁹ იხ. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 381-ე მუხლი. <https://bit.ly/2Yi7Uce>.

³⁰ იხ. საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 147-ე და 148-ე მუხლები: <https://bit.ly/2MLKcjh>. ბოლოს ნანახია: 04.06.2020.

სამართლიანი სასამართლოს უფლების ქვაკუთხედს³¹. ბრალდებულის თვითინკრინაციისგან დაცვაში კი ევროპული სასამართლო მოიაზრებს მის სხვადასხვა სახეს, როგორცაა: ბრალდებულის უფლება, არ მისცეს ჩვენება საკუთარი თავის წინააღმდეგ (*დუმილის უფლება*). ასევე – უფლება, ბრალდების მხარეს არ მიაწოდოს ნებისმიერი სახის მტკიცებულება, რაც მის ბრალეულობას დაადასტურებდა. საქმეში Funke v. France ადამიანის უფლებათა ევროპულმა სასამართლომ დაადგინა, რომ განმცხადებლის იძულების მცდელობა, წარმოედგინა მტკიცებულებები იმ დანაშაულზე, რომელიც სავარაუდოდ თავადვე ჩაიდინა, იყო კონვენციის მე-6 მუხლის დარღვევა, კერძოდ – არღვევდა მის დუმილის უფლებას და საკუთარი თავის ინკრინაციის ხელშეწყობის აკრძალვას³².

თავის მხრივ, თვითინკრინაციისგან დაცვის პრივილეგია სამართლიანი სასამართლო უფლების ნაწილია, რაც განპირობებულია ამ უფლების მნიშვნელობით. კანონმდებლის მიზანია, ნორმის დაცვის განსაკუთრებულ სფეროში მოექცეს პირის თვითინკრინაციისგან დაცვის უფლება. ამ უფლების დარღვევის საფრთხე კი თანაბრად შესაძლებელია როგორც საკუთარი თავის წინააღმდეგ ჩვენების მიცემით, ასევე, საკუთარი თავის წინააღმდეგ სხვა სახის მტკიცებულების გამჟღავნებით.

ადამიანის უფლებათა ცენტრის შეფასებით, ნიმუშის ალებაზე, როგორც სავამოძიებო მოქმედებაზე უარის თქმა, ან მისი ჩატარების პასიური ხელშეშლა, არ უნდა იწვევდეს პირის სისხლისსამართლებრივ პასუხისმგებლობას. შესაბამისად, მხედველობაში უნდა იქნას მიღებული რიგი ფაქტობრივი გარემოებები და მისი ჩატარება გარდაუვალი აუცილებლობიდან გამომდინარეობდეს, რისთვისაც, ყოველ ინდივიდუალურ შემთხვევაში, დასაბუთებულობის მაღალი სტანდარტი უნდა არსებობდეს.

ამასთან, გიორგი რურუს უფლება ჰქონდა, ნიმუშის ალებაზე უარი ეთქვა, რადგან იგი, როგორც ბრალდებული, სარგებლობდა თვითინკრინაციის იძულებისგან დაცვის პრივილეგიით. თუმცა, ვამომძიებელი უფლებამოსილი იყო, იძულების პროპორციული ზომების გამოყენებით გიორგი რურუსგან აეღო სასამართლოს განჩინებაში მითითებული ნიმუში, რითაც სავამოძიებო მოქმედებების ჩატარება არ შეფერხდებოდა. სსკ-ის 111-ე მუხლის მე-7 ნაწილის თანახმად, სავამოძიებო მოქმედების ჩატარებისას წინააღმდეგობის შემთხვევაში, დასაშვებია იძულების პროპორციული ზომის გამოყენება³³. ამასთან, გიორგი რურუს მიმართ სსკ-ის 381-ე მუხლის 1-ი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის (სასამართლო გადაწყვეტილების შეუსრულებლობა) ბრალად წარდგენის საკითხი, ფაქტობრივი მოცემულობის გათვალისწინებით, პრობლემურია.

³¹ იხ. ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს გადაწყვეტილება საქმეზე: John Murray v. The United Kingdom §44 პარ.

³² იხ. ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს გადაწყვეტილება საქმეზე: Funke v. France §44 პარ. <https://bit.ly/2UxXDHL>.

³³ იხ. საქართველოს სისხლის სამართლის პროცესის 111-ე მუხლის მე-7 ნაწილი: <https://bit.ly/2MLKcjh>.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2019 წლის 28 დეკემბრის განჩინებით, დაკმაყოფილდა ბრალდების მხარის შუამდგომლობა გიორგი რურუას საკნიდან მისი პირადი ნივთების – თეთრეულის, ფეხსაცმლის, კბილის ჯაგრისის, ტანსაცმლის, სავარცხლისა და პირსახოცის ამოღების თაობაზე³⁴. 2020 წლის 3 იანვარს გამოძიებელმა გადაწყვიტა საგამოძიებო მოქმედების ჩატარება. როგორც სასამართლო სხდომაზე მოწმემ განაცხადა, იგი ბრალდებულის ადვოკატს, დიმიტრი საძაგლიშვილს ვერ დაუკავშირდა, ხოლო მეორე ადვოკატმა – შოთა კახიძემ უარი უთხრა საგამოძიებო მოქმედებაში მონაწილეობაზე³⁵. მოგვიანებით, დაცვის მხარის მტკიცებულებების გამოკვლევისას ადვოკატმა განმარტა, რომ მან გამოძიებელს განუცხადა – ვინაიდან იმავე დღეს (პარასკევს) საგამოძიებო მოქმედებაში მონაწილეობას ვერ მიიღებდა, დაკავშირებოდა სხვა ადვოკატს, ასევე, შესთავაზა, საგამოძიებო მოქმედება 2020 წლის 6 იანვარს (ორშაბათს) ჩატარებინათ. გამოძიებელს ამ შეთავაზებაზე უარი არ უთქვამს, მაგრამ მოგვიანებით, იმავე დღეს, ადვოკატთან საუბრიდან რამდენიმე საათში, 2020 წლის 3 იანვარს, გამოძიებელმა მაინც გადაწყვიტა გიორგი რურუას პირადი ნივთების საკნიდან ამოღება ადვოკატების მონაწილეობის გარეშე მომხდარიყო³⁶. გამოკითხვისას მოწმემ განმარტა, რომ ადვოკატის მონაწილეობის გარეშე საგამოძიებო მოქმედების ჩატარება იმიტომ გადაწყვიტა, რომ არსებობდა ამოსაღები ნივთების გადამალვისა და განადგურების საფრთხე.

სისხლის სამართლის საპროცესო კანონმდებლობის თანახმად, ბრალდებულს უფლება აქვს, მოითხოვოს ადვოკატის დასწრება მისი მონაწილეობით ჩატარებული საგამოძიებო მოქმედების დროს. „თუ ადვოკატი საპატიო მიზეზით არ მონაწილეობს დანიშნულ საგამოძიებო მოქმედებაში, პროკურორი ვალდებულია, იმ საგამოძიებო მოქმედების ჩატარება, რომელშიც ადვოკატს უნდა მიეღო მონაწილეობა, ერთჯერადად გადადოს გონივრული ვადით, მაგრამ არა უმეტეს 5 დღისა. [...] ადვოკატის გამოუსცადებლობა არ იწვევს გადაუდებელი საგამოძიებო მოქმედების ჩატარების გადადებას³⁷.

ამასთან, გაუგებარია, როგორ შეეძლო გიორგი რურუას გემოაღნიშნული ნივთების განადგურება, როცა იგი საკანში განცალკევებით იმყოფებოდა და მასზე 24-საათიანი ვიზუალურ-ელექტრონული მეთვალყურეობა მიმდინარეობდა.

³⁴ ადამიანის უფლებათა ცენტრის სასამართლო მონიტორის მიერ, გიორგი რურუას საქმის მონიტორინგის შესახებ მომზადებული ანგარიში. არსებითი განხილვა: 24.06.2020.

³⁵ ადამიანის უფლებათა ცენტრის სასამართლო მონიტორის მიერ, გიორგი რურუას საქმის მონიტორინგის შესახებ მომზადებული ანგარიში. არსებითი განხილვა: 01.06.2020

³⁶ ადამიანის უფლებათა ცენტრის სასამართლო მონიტორის მიერ, გიორგი რურუას საქმის მონიტორინგის შესახებ მომზადებული ანგარიში. არსებითი განხილვა: 25/06/2020. 10:30-10:47 საათი.

³⁷ იხ. სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 38-ე მუხლის მე-7 ნაწილი: <https://bit.ly/2MLKcjh>.

5) ავტომანქანის ჩხრეკის შესაბამისობა საპროცესო კანონმდებლობასთან

დაცვის მხარის განმარტებით, გიორგი რურუას ავტომანქანის ჩხრეკა, პოლიციელებთან მისი პირველი შემხებლობიდან (13:00 საათი) 3 საათისა და 40 წუთის შემდეგ – 16:40 საათზე დაიწყო. პრობლემურია ის ფაქტიც, რომ ავტომანქანის ჩხრეკა არა უშუალოდ შემთხვევის ადგილზე, არამედ თბილისის პოლიციის დეპარტამენტის ადმინისტრაციული შენობის ეზოში ჩატარდა³⁸. ბრალდების მხარის მოწმეთა განმარტებით, ავტომანქანის ადგილზე ჩხრეკა სავალი ნაწილის სივიწროვის, შექმნილი საცობისა და გამვლელ პირთა მომეტებული ინტერესის გამო ვერ მოხერხდა. აღსანიშნავია ის ფაქტიც, რომ ავტომანქანის ჩხრეკა არ ჩატარებულა მისი საგამოძიებო ორგანოს ადმინისტრაციული შენობის ეზოში გადაყვანისთანავე. ავტომანქანის ჩხრეკას წინ უსწრებდა დაკავებულის პირადი ჩხრეკა³⁹.

ადამიანის უფლებათა ცენტრის შეფასებით, გიორგი რურუას პირადი ჩხრეკის ოქმის შედგენისა და ცეცხლსასროლი იარაღის დალუქვისას, არსებითად დაირღვა სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის მოთხოვნები. კერძოდ, გამოძიებელმა უგულებელყო საპროცესო კანონმდებლობის მოთხოვნები, როცა ცეცხლსასროლი იარაღის მხოლოდ ბოვადი აღწერით შემოიფარგლა. დაცვის მხარის განმარტებით, პირადი ჩხრეკის ოქმში მხოლოდ ის არის მითითებული, რომ გიორგი რურუას პირადი ჩხრეკისას ამოღებულია „მეტალის მუქი ფერის ცეცხლსასროლი იარაღი“⁴⁰. სისხლის სამართლის საპროცესო კანონმდებლობით, საგამოძიებო მოქმედების ოქმი, რომელიც ასეთი მოქმედების მსვლელობისას ან მისი დამთავრებისთანავე დგება, უნდა შეიცავდეს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის XV თავის განსაზღვრულ ფორმალურ და შინაარსობრივ რეკვიზიტებს. სსსკ-ის 120-ე მუხლის მე-6 ნაწილით, ჩხრეკის ან ამოღების დროს აღმოჩენილი საგანი, დოკუმენტი, ნივთიერება თუ ინფორმაციის შემცველი სხვა ობიექტი, თუ შესაძლებელია, ამოღებამდე უნდა წარედგინოს ამ საგამოძიებო მოქმედებაში მონაწილე პირებს, შემდეგ ამოღებულ იქნეს, დაწვრილებით აღიწეროს, დაილუქოს და შესაძლებლობის შემთხვევაში, შეიფუთოს. შეფუთულ ნივთზე, ლუქის გარდა, აღინიშნება თარიღი და იმ პირთა ხელმოწერა, ვინც საგამოძიებო მოქმედებაში მონაწილეობდა. არ დაილუქება დოკუმენტი, რომლის ამოღებაც ხდება მისი შინაარსის გამო.

გიორგი რურუას პირადი ჩხრეკის ოქმში, დაცვის მხარის განმარტებით, მითითებულია რომ ამოღებული იარაღი მოთავსდა პაკეტში, რომელზეც გაკეთდა ხელმოწერები და დაისვა სისხლის სამართლის საქმის ნომერი და საგამოძიებო მოქმედების ჩატარების თარიღი. თუმცა, დაცვის მხარე აცხადებს, რომ ბალისტიკური ექსპერტიზის ფოტოცხრილში ნათლად ჩანს, რომ ლუქზე გაკეთებულია მხოლოდ საგამოძიებო მოქმედებების ჩამტარებელი პირების ხელმოწერები, საქმის ნომერი, თარიღი. აღნიშნულ ლუქზე არც ბრალდებული

³⁸ ადამიანის უფლებათა ცენტრის სასამართლო მონიტორის მიერ, გიორგი რურუას საქმის მონიტორინგის შესახებ მომზადებული ანგარიში. არსებითი განხილვა: 06.05.2020; 11.05.2020

³⁹ ადამიანის უფლებათა ცენტრის სასამართლო მონიტორის მიერ, გიორგი რურუას საქმის მონიტორინგის შესახებ მომზადებული ანგარიში. არსებითი განხილვა: 10/03/2020.

⁴⁰ ადამიანის უფლებათა ცენტრის სასამართლო მონიტორის მიერ, გიორგი რურუას საქმის მონიტორინგის შესახებ მომზადებული ანგარიში. არსებითი განხილვა: 25.02.2020; 25.05.2020; 30.05.2020.

გიორგი რურუას ხელმოწერაა და არც შესაბამისი აღნიშვნა ხელმოწერის შესრულებაზე უარის თქმის შესახებ⁴¹. აგრეთვე, საინტერესოა ის საკითხი, რომ გამოძიებლების მხრიდან, არ განხორციელებულა პირადი ჩხრეკის ოქმში აღწერილი მოქმედებების ვიდეო ან/და ფოტოგადაღება⁴². მართალია, აღნიშნული არ წარმოადგენს საპროცესო კანონმდებლობით გათვალისწინებულ სავალდებულო ღონისძიებას, მაგრამ მაშინ, როცა გამოძიებლებს ტექნიკურ საშუალებებზე წვდომა შეზღუდული არ ჰქონდათ, გაურკვეველია, რატომ არ ისარგებლეს ასეთი შესაძლებლობით, რაც ბრალდებულისათვის ბრალის დამტკიცებაში დაეხმარებოდა მათ.

გარდა ამისა, საქმეში არსებული არაერთი ფაქტი ავტომანქანის ჩხრეკისას აღმოჩენილი იარაღის მაცუჩის წარმომავლობის საუკვო გარემოებებზე მიუთითებს.

ისეთი საგამოძიებო მოქმედებები, რომლებიც ტარდება სასამართლოს წინასწარი ნებართვის გარეშე, წარმოშობს რისკს, რომ გამოძიების ჩამტარებელი სუბიექტი შეიძლება, გასცდეს თავისი უფლებამოსილების ფარგლებს, დაუსაბუთებლად შეზღუდოს კერძო პირის კონსტიტუციით გარანტირებული უფლებები. ამიტომ საჭიროა, სასამართლოს შემდგომი კონტროლი იყოს ეფექტური, რათა მინიმუმამდე დავიდეს „არაკეთილსინდისიერი“ გამოძიების საფრთხეები.

საერთო სასამართლოები შენიშნავენ, რომ „ჩხრეკის ან/და ამოღების წარმოებაზე შემდგომი (შემოწმებითი) სასამართლო კონტროლის ეფექტურობა განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, იმის გათვალისწინებით, რომ პრაქტიკა აჩვენებს ჩხრეკა-ამოღების აბსოლუტური უმრავლესობა გადაუდებელი აუცილებლობის საფუძველით, განჩინების გარეშე, ტარდება“⁴³, რითაც საგამოძიებო ორგანოების მხრიდან ამ უფლებამოსილებების ბოროტად გამოყენების კიდევ უფრო მეტი რისკი იქმნება.

განსაკუთრებით მატულობს საფრთხე, როდესაც ასეთი საგამოძიებო მოქმედება მხოლოდ ოპერატიული (ე.წ. კონფიდენტის მიერ მიწოდებული) ინფორმაციის საფუძველზე ტარდება, რაც არ არის გამყარებული სხვა დამატებითი მტკიცებულებით და თავის მხრივ, ასეთ ინფორმაციაზე „ოპერატიულ-სამძებრო საქმიანობის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-13 მუხლის მე-3 პუნქტის თანახმად, საპროკურორო ზედამხედველობა შეზღუდულია. სასამართლო კი სრულად მოკლებულია შესაძლებლობას, შეამოწმოს იგი.

სისხლის სამართლის საპროცესო კანონმდებლობა გამონაკლისის სახით უშვებს შესაძლებლობას, რომ ჩხრეკა-ამოღება ჩატარდეს სასამართლოს წინასწარი ნებართვის – შესაბამისი განჩინების გარეშე, კერძოდ კი – გადაუდებელი აუცილებლობის შემთხვევაში⁴⁴. სსსკ-ის 112-ე მუხლის მე-5 პუნქტში პირდაპირაა გაწერილი, თუ რა ითვლება გადაუდებელი აუცილებლობის შემთხვევად. ნორმატიული განმარტებიდან გამომდინარე, გადაუდებელი აუცილებლობა – არის ის შემთხვევა, როცა დაყოვნებამ შეიძლება გამოიწვიოს

⁴¹ ადამიანის უფლებათა ცენტრის სასამართლო მონიტორის მიერ, გიორგი რურუას საქმის მონიტორინგის შესახებ მომზადებული ანგარიში. არსებითი განხილვა: 25.05.2020; 30.05.2020.

⁴² ადამიანის უფლებათა ცენტრის სასამართლო მონიტორის მიერ, გიორგი რურუას საქმის მონიტორინგის შესახებ მომზადებული ანგარიში. არსებითი განხილვა: 30.05.2020.

⁴³ სააპელაციო სასამართლოს 2016 წლის 14 ივლისის განჩინება 1გ/1197 გვ: 5; აღნიშნული გადაწყვეტილება ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/3dM9xo9>.

⁴⁴ იხ. საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 120-ე მუხლის 1-ლი ნაწილი: <https://bit.ly/2YT1stT>.

გამოძიებისთვის მნიშვნელოვანი ფაქტობრივი მონაცემების განადგურება ან როცა დაყოვნება შეუძლებელს გახდის აღნიშნული მონაცემების მოპოვებას, ან როცა საქმისთვის საჭირო საგანი, დოკუმენტი, ნივთიერება ან ინფორმაციის შემცველი სხვა ობიექტი აღმოჩენილია სხვა საგამოძიებო მოქმედების ჩატარებისას (*თუ აღმოჩენილია მხოლოდ გედაპირული დათვალიერების შედეგად*) ან როცა არსებობს სიცოცხლის ან ჯანმრთელობის ხელყოფის რეალური საფრთხე. შესაბამისად, გადაუდებელი აუცილებლობა გულისხმობს ისეთ შემთხვევებს, როდესაც „თანაბრობიერების პრინციპზე დაყრდნობით, კონსტიტუციით გათვალისწინებული საჯარო ინტერესის მიღწევა, რეალურად არსებული ობიექტური მიზეზების გამო, შეუძლებელია კერძო ინტერესების დაუყოვნებელი, მყისიერი შეზღუდვის გარეშე“⁴⁵, ვინაიდან ამ საგამოძიებო მოქმედების ჩატარების დაყოვნებამ შეიძლება გამოიწვიოს დანაშაულის ჩადენაში კონკრეტული პირის/პირების მამხილებელი მტკიცებულებების განადგურება, დანაშაულის კვალის წაშლა, დამნაშავის მიმალვა და სხვა გამოუსწორებელი შედეგები.

სასამართლო გადაუდებელი აუცილებლობით ჩატარებული ჩხრეკა-ამოღების კანონიერებას ამოწმებს პროკურორის მიერ შუამდგომლობის და შესაბამისი მასალების შეტანიდან არაუგვიანეს 24 საათისა⁴⁶. სასამართლომ კანონიერად რომ ცნოს ჩატარებული ჩხრეკა-ამოღება, საჭიროა, პროკურორმა დაასაბუთოს, რატომ იყო გადაუდებელი აუცილებლობის ვითარება. ამისთვის კი, მხოლოდ ჰიპოთეტური მოსაზრებები, საქმესთან კავშირის არმქონე ვარაუდები არ არის საკმარისი. გადაუდებელი აუცილებლობით ჩხრეკა-ამოღების ჩასატარებლად საჭიროა, რომ გადაუდებელი აუცილებლობა არსებობდეს არა მხოლოდ დაწყების მომენტში, არამედ მიმდინარეობის დროსაც. შესაბამისად, როგორც კი გაქრება გადაუდებელი აუცილებლობის ვითარება, საგამოძიებო ორგანოს აღარ აქვს უფლება, გააგრძელოს საგამოძიებო მოქმედება⁴⁷.

ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო აღნიშნავს, რომ ჩხრეკის მიმდინარეობისას განმცხადებლის და სხვა მოწმეების ყოფნა ჩხრეკის ადგილას მხედველობაში შეიძლება იქნეს მიღებული, როგორც ფაქტორი, რომ აპელანტს საშუალება აქვს, აკონტროლოს ჩხრეკის ფარგლები; თუმცა, ასეთ შემთხვევაშიც, სასამართლოს შესაბამისი ნებართვის ან შემდგომი შემოწმების გარეშე ვერ იქნება გამორიცხული რისკი, რომ გამოძიებლები უფლებამოსილებას ბოროტად არ გამოიყენებენ⁴⁸.

გემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, გადაუდებელი აუცილებლობის არსებობით გიორგი რურუას შეჩერება, ჩხრეკის ჩატარების მიზნით, ხოლო შემდეგ ამ მოქმედების 3 საათისა და 40 წუთის დავგვიანებით ჩატარება პრობლემურია. დაუსაბუთებელია, რატომ არ მოხდა ავტომატურად ჩხრეკა დაუყოვნებლივ ან მისი გადაყვანიდან მალევე.

⁴⁵ იხ. საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2007 წლის 26 დეკემბრის გადაწყვეტილება N 1/3/407 II პ.26 ა მე-3. აღნიშნული გადაწყვეტილება ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/31vM08G>.

⁴⁶ იხ. საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 112-ე მუხლის მე-5 ნაწილი: <https://bit.ly/2YT1stT>.

⁴⁷ იხ. საქართველოს სისხლის საპროცესო სამართალი, კერძო ნაწილი. ავტორთა კოლექტივი, რედ. ლ. ფაფიაშვილი (2017) გვ: 452.

⁴⁸ იხ. Guide on Article of the European Convention on Human Rights (Right to respect for private and family life, home and correspondence), European Court of Human Rights, 2019, Article 8. გვ: 88. ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/2YRHdww>.

სასამართლო პროცესზე თავის ჩვენებაში ბრალდებულმა განაცხადა, რომ ადგილზე არანაირი პირადი ჩხრეკა არ მომხდარა, რაშიც ბრალდებული უშუალოდ შეჩერების ადგილს – ვაკის სასაფლაოს მიმდებარე ტერიტორიას გულისხმობს. როგორც ბრალდებული განმარტავს, იგი თავისი კუთვნილი ავტომობილიდან პოლიციის თანამშრომლებმა პირდაპირ გადასვეს შსს-ის შავი ფერის „შკოდის“ ფირმის ავტომობილში და მიიყვანეს თბილისის მთავარი სამმართველოს ადმინისტრაციულ შენობაში. რურუას ჩვენებით, დაკავებისას იგი ადგილზე რომ არ გაუჩხრეკიათ, ადასტურებს პარალონი⁴⁹. საქმეში არსებული ჩხრეკის ოქმის თანახმად, პარალონი ამოიღეს და დალუქეს დაკავების ადგილზე, მაგრამ სინამდვილეში მას პარალონი თან ჰქონდა სამმართველოს შენობაში მიყვანის დროსაც. დაცვის მხარემ მოითხოვა თბილისის მთავარი სამმართველოს ადმინისტრაციული შენობის ვიდეოკამერების ჩანაწერების ამოღება და გაშიფვრა, რითიც დაადასტურებდნენ, რომ შენობაში შესვლისას მას პარალონი ჯიბეში ჰქონდა⁵⁰. სამმართველოში გიორგი რურუას მიყვანის ვიდეოჩანაწერები საქმეს არ ერთვის.

6) იარაღის ექსპერტიზა

2020 წლის 3 ივნისს, სასამართლო სხდომაზე დაიკითხა ბრალდების 3 მოწმე – ლევან სამხარაულის სახელობის ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 2 ექსპერტი და გამომძიებელი. ექსპერტების მიერ ჩაატარდა დაქტილოსკოპიური კვლევა ხელის კვლების შედარებისთვის. ექსპერტიზას წარედგინა ბრალდებული გიორგი რურუასგან ამოღებული იარაღის მსგავსი საგანი, მჭიდი, ვაზნები, ასევე, ყუთი, რომელშიც მოთავსებული იყო 25 ვაზნა. აღნიშნულ ვაზნებთან დაკავშირებით, გიორგი რურუას დაცვის წევრმა მანქანის ჩხრეკის ეტაპზე აღნიშნა, რომ ეკუთვნოდა მას. ექსპერტმა აღნიშნა, რომ ექსპერტიზის შედეგად იარაღზე, მჭიდზე და ვაზნებზე ხელის თითის კვლები არ გამოვლინდა.

მეორე მოწმე იყო ექსპერტი, რომელმაც ჩაატარა ბიოლოგიური – გენეტიკური ექსპერტიზა შსს-ს პოლიციის დეპარტამენტის საგამომძიებო სამსახურის გამომძიებლის მიმართვის საფუძველზე. საკვლევად წარდგენილი იყო დალუქული ტომრები, რომელშიც მოთავსებული იყო პისტოლეტის იარაღის სასხლეტის, მჭიდის, ლითონის ნივთის (სავარაუდოდ, მაყუჩი, რადგან რურუას ავტომობილიდან ამოღებული მაყუჩი ლითონის ნივთად მოიხსენიეს ღონისძიებაში მონაწილე პირებმა (მოწმეებმა) და ვაზნების ანაწმენდი. უფრო კონკრეტულად, ექსპერტიზაზე წარდგენილი იქნა დალუქული ანაწმენდები და არა უშუალოდ ამოღებული იარაღი და სხვა ამოღებული ნივთები. კვლევისათვის გადასაგზავნ 14 შეფუთვაზე იყო მითითება, რა ნივთის (ნივთის მახასიათებლების შესაბამისად) ანაწმენდი იყო გამოსაკვლევად ექსპერტიზაზე წარდგენილი.

⁴⁹ სპეციალური მასალით დამზადებული ნივთი, რომელსაც იყენებენ მთამსვლელები, მოგზაურები დასაჯდომად ან დასაწოლად. გიორგი რურუას პარალონი დაჰქონდა საპროტესტო აქციებზე.

⁵⁰ ადამიანის უფლებათა ცენტრის სასამართლო მონიტორის მიერ, გიორგი რურუას საქმის მონიტორინგის შესახებ მომზადებული ანგარიში. არსებითი განხილვა: 16/07/2020.

ექსპერტის ამოცანას წარმოადგენდა, დაედგინა ბიოლოგიური პროფილი არის თუ არა გიორგი რურუასგან აღებული ნერწყვის ნიმუშის იდენტური. ექსპერტიზის შედეგად დადასტურდა, რომ იარაღის სასხლეტიდან ანაწმენდზე აღმოჩნდა შერეული პროფილი, რომელიც ეკუთვნოდა მამრობით სქესს. შერეული პროფილიდან ბრალდებულ გიორგი რურუას ბიოლოგიურ პროფილზე მოდიოდა მაჟორული – ძირითადი წილი.

სასამართლო სხოდმაზე, დაცვის მხარემ დასხვა შეკითხვა: თუ ხელოვნურად მოხდა ანაწმენდის ნივთზე დატანა, შესაძლებელი იყო თუ არა ამის გამოვლენა კვლევით? აღნიშნულ კითხვასთან დაკავშირებით, მოწმემ განმარტა, რომ – არა⁵¹.

⁵¹ ადამიანის უფლებათა ცენტრის სასამართლო მონიტორის მიერ, გიორგი რურუას საქმის მონიტორინგის შესახებ მომზადებული ანგარიში. არსებითი განხილვა: 03/06/2020.

2. პოლიტიკური მოტივი და შერჩევითი მართლმსაჯულება

ევროსაბჭოს საპარლამენტო ასამბლეის 2012 წლის 26 ივნისის რეზოლუციით დადგენილი კრიტერიუმებით⁵², „თავისუფლებააღკვეთილი პირი „პოლიტიკური პატიმრის“ გაგებას ექვემდებარება, თუ თავისუფლების აღკვეთა მოხდა პროცესუალური გარანტიების აშკარა დარღვევებით და არსებობს ვარაუდის საფუძველი, რომ ეს დაკავშირებულია ხელისუფლების პოლიტიკურ მოტივებთან“⁵³. ეს კრიტერიუმი „საერთაშორისო ამნისტიის“ კრიტერიუმებს ემთხვევა. კერძოდ: საქმე შეიცავს „შესამჩნევ პოლიტიკურ ელემენტს“; „საქმეზე მთავრობა არ უზრუნველყოფს საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამის სამართლიან სასამართლოს“. ამასთან, უნდა აღინიშნოს, რომ პოლიტიკურ პატიმრად ვინმეს ცნობით არავის ენიჭება მისი დაუყოვნებლივ და უპირობოდ გათავისუფლების მოთხოვნის უფლება, მაგრამ სამაგიეროდ, აუცილებელია მას გარანტირებულად ჰქონდეს სამართლიანი სასამართლოს უფლება.

გიორგი რურუას დაკავებას წინ უძღოდა 2019 წლის 20-21 ივნისის მოვლენები და მასშტაბური ანტისაოკუპაციო აქციები. გავრცელებული ინფორმაციით⁵⁴, გიორგი რურუა, სწორედ ამ აქციებისა და ოპოზიციური ტელეკომპანიის – „მთავარი არხის“ დაფინანსების გამო დააპატიმრეს. გიორგი რურუას დაკავებას და მის წინააღმდეგ მიმდინარე სისხლის სამართლის საქმეს, ირაკლი ოქრუაშვილისა და გიორგი უგულავას საქმეებთან ერთად, მალევე მოჰყვა პოლიტიკური შეფასებები⁵⁵ როგორც სხვადასხვა ოპოზიციური პარტიის, ისე საერთაშორისო პარტნიორების, განსაკუთრებით კი – აშშ-ის სენატორებისა და კონგრესმენების მხრიდან.

თავისი პოლიტიკური აქტიურობის თაობაზე სასამართლო პროცესზე ბრალდებულმაც ისაუბრა. გიორგი რურუას ჩვენებით, 2019 წლის 20-21 ივნისის მოვლენების შემდეგ, იგი იყო ანტისაოკუპაციო და ხელისუფლების წინააღმდეგ მშვიდობიანი საპროტესტო აქციების ერთ-ერთი ორგანიზატორი, ფინანსური მხარდამჭერი და ამავე დროს, აქტიური მონაწილეც. 2019 წლის ივნისში დაწყებული აქციები დროებით შეჩერდა მას შემდეგ, რაც ხელისუფლება საზოგადოებას დაპირდა 2020 წლის საპარლამენტო არჩევნების პროპორციული წესით ჩატარებას. აქციები განახლდა ნოემბერში, როდესაც ხელისუფლების მოკავშირე დეპუტატების ჯგუფმა პარლამენტში ინიცირებული საკონსტიტუციო ცვლილებების პროექტი ჩააგდო და გაირკვა, რომ საპარლამენტო არჩევნები კვლავ შერეული – მაჟორიტარული და პროპორციული სისტემით ჩატარდებოდა. გიორგი რურუას ჩვენებით, ნოემბერში კვლავ განაგრძო საპროტესტო აქციების ორგანიზება და ფინანსური მხარდაჭერა, თან ფიზიკურადაც ეხმარებოდა აქციის მონაწილეებს სხვადასხვა სამუშაოში. მაგალითად,

⁵² იხ. ევროპის საბჭოს საპარლამენტო ასამბლეის 2012 წლის 26 ივნისის რეზოლუციით გათვალისწინებული კრიტერიუმები პოლიტიკური პატიმრის შესახებ: <https://bit.ly/2N8X43>.

⁵³ იხ. 2019 წლის 20-21 ივნისის მოვლენებთან დაკავშირებული სისხლის სამართლის საქმეების სამართლებრივი ანალიზი, ადამიანის უფლებათა ცენტრი. 2020 წელი: <https://bit.ly/3dRYkmj>. ბოლოს ნანახია: 27.06.2020.

⁵⁴ იხ. ინფორმაცია სრულად: <https://bit.ly/31E2ueS>. ბოლოს ნანახია: 27.06.2020.

⁵⁵ იხ. ინფორმაცია სრულად: <https://bit.ly/37seotf>; ასევე, იხ. <https://bit.ly/3hrbiKE>.

2019 წლის 17 ნოემბერს მან ორგანიზება გაუკეთა და პირადად მიიტანა პარლამენტთან შეშა აქციის მონაწილეთა გათბობის მიზნით. ამ აქციაზე იგი მთელი ღამის განმავლობაში იმყოფებოდა და 18 ნოემბერს, დილით დროებით ბრუნდებოდა შინ, როდესაც იგი დააკავეს.

გიორგი რურუას დაკავება, დიდწილად, ხელისუფლების პოლიტიკურ გადაწყვეტილებად არის შეფასებული, ხოლო ბოლო პერიოდში მისი პატიმრობაში დატოვება 2020 წ. 8 მარტის ერთობლივი განცხადების დარღვევად არის მიჩნეული⁵⁶.

2020 წლის 15 მაისს, საქართველოს პრეზიდენტმა შეწყალების აქტის საფუძველზე თბილისის ყოფილი მერი, „ევროპული საქართველოს“ ერთ-ერთი ლიდერი – გიგი უგულავა და პარტია „გამარჯვებული საქართველოს“ ლიდერი – ირაკლი ოქრუაშვილი პატიმრობიდან გაათავისუფლა. ორივე მსჯავრდებულმა შეწყალების აქტის გამოცემის დღესვე – 15 მაისს დატოვა პენიტენციური დაწესებულება. როგორც ოპოზიციური პარტიები, ისე საერთაშორისო პარტნიორების წარმომადგენლები, გიორგი რურუას განთავისუფლებას სწორედ ამ ორ პატიმართან ერთად ელოდნენ, მაგრამ აქ მხედველობაშია მისაღები ის გარემოება, რომ მის მიმართ გამამტყუნებელი განაჩენი არ არსებობდა, რაც შეწყალებისას კანონის სავალდებულო მოთხოვნაა. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 78-ე მუხლის თანახმად „შეწყალებას ახორციელებს საქართველოს პრეზიდენტი ინდივიდუალურად განსაზღვრულ პირთა მიმართ, საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულებით დადგენილი წესით⁵⁷. შეწყალება შეიძლება გამოყენებული იქნას იმ პირის მიმართ, რომელიც მსჯავრდებულია საქართველოს სასამართლოს მიერ და სასჯელს იხდის საქართველოს ტერიტორიაზე“.

გარდა ამისა, გიორგი რურუას გათავისუფლებას საქართველოს პარლამენტის საარჩევნო სისტემის შესაცვლელად ინიცირებული კონსტიტუციური კანონპროექტის მხარდაჭერის პირობად ასახელებდნენ პოლიტიკური პარტია – „ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა“ და „ევროპული საქართველო“⁵⁸. მათი განცხადებით, რურუას გათავისუფლება ხელისუფლებასთან 8 მარტს მიღწეული შეთანხმების ნაწილია, რასაც ხელისუფლების მმართველი ძალის წარმომადგენლები არ ეთანხმებიან და კატეგორიულად უარყოფენ.

საკონსტიტუციო ცვლილებების მესამე მოსმენით კენჭისყრამდე სამოქალაქო აქტივისტები პარლამენტთან აქციაზე შეიკრიბნენ და მოითხოვდნენ ბრალდებულ გიორგი რურუას გათავისუფლებას⁵⁹. საქართველოს პარლამენტმა საკონსტიტუციო ცვლილებები⁶⁰ 117-ით ხმით 3-ის წინააღმდეგ, 2020 წლის 29 ივნისს, რიგგარეშე სესიაზე მესამე მოსმენით დაამტკიცა. კენჭისყრამდე გიორგი რურუამ გაავრცელა პოლიტიკური განცხადება და მიმართა დეპუტატებს, კენჭისყრაში მონაწილეობა მიეღოთ⁶¹. თუმცა,

⁵⁶ იხ. ერთობლივი განცხადება: <https://bit.ly/3fzfW7N>. ბოლოს ნანახია: 27.06.2020.

⁵⁷ იხ. საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულება: <https://bit.ly/2M2PVB1..>

⁵⁸ იხ. ინფორმაცია სრულად: <https://bit.ly/2CUElks>. ბოლოს ნანახია: 27.06.2020.

⁵⁹ იხ. ინფორმაცია სრულად: <https://bit.ly/2BUSmDK>. 29.06.2020.

⁶⁰ იხ. საქართველოს კონსტიტუციური კანონი „საქართველოს კონსტიტუციაში ცვლილების შეტანის შესახებ“ საქართველოს კონსტიტუციურ კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე: <https://bit.ly/2AkWMDp>.

⁶¹ იხ. „კენჭისყრაში მონაწილეობა აუცილებელია, საქმე ბოლომდე მივიყვანოთ – რურუა“: <https://netgazeti.ge/news/463123/>

ფრაქციებს – „ევროპულ საქართველოს“ და „ერთიან ნაციონალურ მოძრაობას“⁶² მეორე და მესამე მოსმენით კენჭისყრაში მონაწილეობა მაინც არ მიუღიათ, ვინაიდან, მათი თქმით, არ იყო შესრულებული 2020 წ. 8 მარტის შეთანხმება – გიორგი რურუა რჩებოდა პატიმრობაში.

საქართველოს პრეზიდენტის შეწყალების აქტის გამოცემის შემდეგ, დაცვის მხარემ სასამართლო პროცესზე გიორგი რურუასთვის აღკვეთის ღონისძიების შეცვლის საკითხი დააყენა. დაცვის მხარემ, აღკვეთის ღონისძიების სახით პატიმრობის ნაცვლად, მოითხოვა 10.000 ლარიანი გირაოს გამოყენება, რაც არ დაკმაყოფილდა. სასამართლოს შეფასებით, ზემოაღნიშნული ღონისძიება ვერ უზრუნველყოფდა იმ საფრთხეების თავიდან აცილებას, რისთვისაც იყო გამოყენებული აღკვეთის ღონისძიების სახით წინასწარი პატიმრობა.

დასკვნა

სასამართლო მონიტორინგისას და დოკუმენტების შესწავლით გამოიკვეთა, რომ გიორგი რურუას, პირადი ჩხრეკისა და სხვადასხვა საგამოძიებო/საპროცესო მოქმედების ჩატარებისას, სავარაუდოდ, არამართლმომიერად შეებლუდა საქართველოს კონსტიტუციითა და ადამიანის უფლებათა დაცვის საერთაშორისო აქტებით გარანტირებული უფლებები და თავისუფლებები. **კერძოდ:**

- ✓ ბრალდებულს დაკავებისას არ მიეცა ადვოკატთან და ოჯახის წევრებთან დაკავშირების შესაძლებლობა.
- ✓ დაკავებულისთვის უფლება-მოვალეობები არ განუმარტავთ;
- ✓ სისხლის სამართლის საპროცესო კანონმდებლობის მნიშვნელოვანი დარღვევებით ჩატარდა გიორგი რურუას როგორც პირადი, ისე ავტომანქანის ჩხრეკაც;
- ✓ პირადი ჩხრეკის ოქმის შედგენისა და ცეცხლსასროლი იარაღის დალუქვისას დარღვეულია სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის მოთხოვნები;
- ✓ საქმეში არსებული საპროცესო დარღვევები, სხვადასხვა ექსპერტიზის დასკვნასთან ერთად, ეჭვქვეშ აყენებს გიორგი რურუას ცეცხლსასროლ იარაღთან შემხებლობასა და მტკიცებულების ავთენტურობას;
- ✓ არაერთი ფაქტი ცეცხლსასროლი იარაღის მაყუჩის წარმომავლობის საეჭვო გარემოებებზე მიუთითებს;
- ✓ გამომძიებელმა არაერთი საგამოძიებო მოქმედება ადვოკატის სავალდებულო მონაწილეობის გარეშე ჩაატარა;
- ✓ გიორგი რურუას მიმართ ბრალის დამძიმება კონსტიტუციურ საფუძვლებს მოკლებულია. ამასთან, სისხლის სამართლის მიზნებიდანაც გაუმართლებელია. ბრალდებულისთვის ბრალის დამძიმების საფუძველი ის ფაქტი გახდა, რომ მან

⁶² იხ. ინფორმაცია სრულად: <https://bit.ly/38kmaqVq>. ბოლოს ნანახია: 29.06.2020.

ნიმუშის აღებაში მონაწილეობა არ მიიღო, რისი უფლებაც მას საქართველოს კონსტიტუციითა და ადამიანის უფლებათა დაცვის საერთაშორისო დოკუმენტებით გააჩნია. ამ კვალიფიკაციით დაწყებული სისხლისსამართლებრივი დევნა უგულებელყოფს თვითინკრიმინაციის იძულებისაგან დაცვის პრივილეგიას, რაც სამართლიანი სასამართლოს უფლების დარღვევას წარმოადგენს;

- ✓ პრობლემურია ნიმუშის ასაღებად იძულების პროპორციული ზომების გამოყენების საკითხი.